

Hívom a családokat 2015. január

Hívom a családokat, a házaspárokat, a jegyeseket és a szerelmeseket, a szerzetes- és paptestvéreket, és mindenkit, aki a család és az élet mellett áll!

Joggal merül fel a kérdés: hogyan lehet megalapozni a jövő nemzedékének jól-létét? Vajon a politikai, gazdasági folyamatok adnak-e reménykedésre okot? 2014. november 25-én Ferenc pápa az Európai Parlament ülésén mondott beszédében hangsúlyozta, hogy az Európai Unió alapító atyái ambiciózus politikai tervüket az emberekbe vetett bizalomra alapozták, nem annyira mint állampolgárokra, vagy a gazdasági élet tényezőire, hanem mint transzcendens emberi méltósággal bíró nőkre és férfiakra.

Rövidesen el kellene döntenünk, hogy milyen különórákra járattuk a fiunkat – szólt feleségéhez a férj –, mert manapság csak az érvényesül, aki idejében specializálódik. A nyelvek is fontosak, nyelvek nélkül nem fog tudni tájékozódni a legfrissebb tudományos eredményekről. A sportot sem szabad elhanyagolni, ép testben ép lélek! Értelek – válaszolt a feleség –, csak nehogy úgy járjunk, mint a szomszédék a gyerekükkel, akit egész kicsi korában ráállítottak a biológiára, a „jövő tudományára”, vettek neki akváriumot, terráriumot, tücsköt-bogarat, kígyót-békát, aztán érettségi előtt kiderült, hogy a gyereket a holt nyelvek érdeklik, és esze ágában sincs biológusnak mennie. Apja kétségbeesve mondta, hogy mennyi pénzt öltek bele a „biológiába”, a gyerek meg olyan pályára akar menni, amelyen nem lehet normálisan keresni, még nyugdíjas korukban is nekik kell majd őt segíteniük.

Joggal merül fel a kérdés: hogyan lehet megalapozni a jövő nemzedékének jól-létét? Vajon a politikai, gazdasági folyamatok adnak-e reménykedésre okot? 2014. november 25-én Ferenc pápa az Európai Parlament ülésén mondott beszédében hangsúlyozta, hogy az Európai Unió alapító atyái ambiciózus politikai tervüket az emberekbe vetett bizalomra alapozták, nem annyira mint állampolgárokra, vagy a gazdasági élet tényezőire, hanem mint transzcendens emberi méltósággal bíró nőkre és férfiakra.

Ferenc pápa egész beszédének központi eleme volt a határozott kiállás minden egyes ember egyenlő méltósága mellett. „Olyan önző életstílusokkal találkozunk, amelyeknek a pazarlása nem tartható fenn – mondta –, ezek az egocentrikus emberek pedig legtöbbször közömbösen tekintenek a körülöttünk lévő világra, különösen a szegények legszegényebbjére. Döbbenet tapasztaljuk, hogy a politikai vitákat gazdasági és technikai kérdések uralják, az emberi személyről való méltó gondoskodás rovására. A férfiak és a nők annak a veszélynek vannak kitéve, hogy őket csupán egy gépezet fogaskerekének tekintik, kihasználható fogyasztási cikknek. Ennek pedig az a következménye – mint ahogy ez tragikusan be is következik –, hogy ahol az emberi élet már nem látszik a gépezet számára hasznosnak, lelkiismeret-furdalás nélkül eldobják, például a halálos betegeket, az elhagyott és gondozásra szoruló öregeket, vagy az anyjuk méhében halálra ítélt gyermekeket. Ezek a súlyos veszedelmek akkor törnek ránk, ha megengedjük, hogy a technika vegye át a hatalmat, ha a célok és eszközök összegabalyodnak. Mindez az „eldobhatóság kultúrájának”, az ellenőrizhetetlen fogyasztásnak a következménye. Ezzel szemben az emberi méltóság tisztelete akkor tartható fenn, ha elismerjük az emberi élet értékét. Az életet ingyen kapjuk, tehát nem lehet adás-vétel tárgya.”

Mondjatok példákat arra, hogy hogyan sértik meg az emberi méltóságot! Mire hivatkoznak azok, akik igazolni akarják ilyen viselkedésüket? Milyen következményei vannak annak, ha valaki a saját emberi méltóságát sem becsüli meg?

A Szentatya rámutatott: „Ahhoz, hogy Európa reményteli legyen, el kell ismernünk az emberi személy központi

Ferenc pápa

jelentőségét, és segítenünk kell minden férfit és minden nőt képességeik kibontakoztatásában. Azaz fordítsunk gondot a személyekbe való befektetésre és azokra a kezdeményezésekre, amelyek tehetségeiket fejlesztik és gyümölcsözővé teszik. A legelső terület tehát az oktatás-nevelés, kezdve a családdal, minden társadalom alapsejtjével és legértékesebb elemével.”

Megállapította továbbá, hogy „családok nélkül a jövő azon bukik meg, hogy homokra épült, és ennek szörnyű következményei lesznek.” Amikor a család fontosságát hangsúlyozzuk, „nem csupán a felnövekvő új generációknak adunk reményt, hanem sok öregnek is, akik egyedül kényszerülnek élni és valósággal elhanyagoltak, mert nincs már körülöttük a melegítő, támogató és kísérő család.” Az egységes, termékeny és megbonthatatlan családok alapozzák meg jövőbe vetett reményünket – mondta Ferenc pápa. A család képét véve alapul kiemelte minden egyes európai tagállam kultúrájának tiszteletét és a szolidaritás és szubszidiaritás fontosságát. „Az egység azonban nem jelent egyformaságot a politikai, gazdasági és kulturális életben, vagy a gondolkodásmódban. Valójában a hiteles egység a különbözőségek gazdagságából ered: ebben az értelemben Európa hasonlít a családhoz, amely annál inkább egységes, minél inkább lehet minden tagja szabadon és teljesen önmaga. Európát úgy tekintem, mint a népek családját, amelyben a népek az Unió intézményeinek közelségét akkor érzik, ha az Unió képes bölcsen kombinálni az elérni kívánt egység ideálját minden egyes különböző hagyományokat ápoló ember számára, tiszteletben tartva a múltjukat és gyökereiket, megszabadítva őket annyi sok manipulációtól és fóbiától. Az emberi személy központi szerepének megerősítése mindenekelőtt azt jelenti, hogy mindenki számára lehetővé tesszük egyediségének és kreativitásának kibontakoztatását, legyen akár egyénéről, akár népekről szó. Az egyesek különlegességei akkor képviselnek hiteles gazdagságot, ha ezeket a többiek szolgálatába állítják. Mindig tartsuk szem előtt az Európai Uniónak a szolidaritásra és szubszidiaritásra alapuló konfigurációját, hogy a kölcsönös bizalomra építő kölcsönös segítség a haladást szolgálhassa.”

Idézzetek fel példákat a hagyományoktól, a gyökerektől való elszakadásnak! Milyen következményei vannak ennek? Hogyan tudjátok megkülönböztetni a jó és értékes hagyományokat a káros és elvetendő hagyományoktól?

A gazdaságról szólva a Szentatya javasolta, hogy a munkahelyek létesítése azt a követelményt is magába foglalja, „hogyan megfelelő társadalmi környezet alakuljon ki, ahol a személyt nem zsákmányolják ki, hanem biztosítják, hogy éppen munkája révén családot tudjon alapítani és gyermekeit fel tudja nevelni.”

Ferenc pápa végül bátorította az Európai Parlament tagjait, hogy „dolgozzanak együtt egy olyan Európa felépítésén, amely nem a gazdaság körül forog, hanem szentnek tekinti az emberi személyt, elidegeníthetetlen értékeket állít a középpontba”.

Milyen lehetőségeit látjátok az emberi személy középpontba állításának saját munkahelyeteken, lakóhelyeteken, környezetekben? Hogyan szolgálhatjuk közösen – az Egyházban és a világban – az emberi méltóságot és az országot, Európa és az egyház jövőjét?

Kétségtelen, mondta a férj, hogy találnunk kellene egy olyan iskolát, amelyiknek az a célkitűzése, hogy minden gyerekből hozza ki azt, ami benne van. Mert biztos, hogy a mi fiunknak is sok adottsága van, csak most még nehéz kitalálni, hogy miben tudna igazán jó lenni. Talán mégse az a helyes, ha százféle különóra járhatunk, ha megpróbáljuk rávenni, hogy ez vagy az érdekelje, hanem ha arra irányítjuk, hogy mindenben törekedjen a tőle telhető maximumot nyújtani. Ha pedig valami különösen érdekli, biztosítsuk neki a lehetőséget, hogy elinduljon abba az irányba. Legyen magával szemben igényes, és akarja kibontakoztatni magát úgy, hogy közben törődik társaival is, hiszen nincs, és soha ne is legyen egyedül.

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke